11/11/2020

Μητρ. Καστορίας: “Η Εκκλησία πληρώνει πάντα βαρύ τίμημα”

/ Επικαιρότητα

“Δεν θα τον λιτανεύσουμε σήμερα στους δρόμους της πόλεώς μας. Δεν θα έχουμε, ακόμη, τη δυνατότητα να προσκυνήσουμε την αγία του εικόνα και τα χαριτόβρυτα λείψανά του. Δεν θα ζήσουμε από κοντά το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας που τόσο βλασφημείται και συκοφαντείται στις μέρες μας”, αναφέρει ο Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφείμ σε κείμενο του με τίτλο “Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης”, με αφορμή την εορτή του Αγίου Μηνά που είναι πολιούχος της Καστοριάς.

“Ο Άγιος Μηνάς είναι συνδεδεμένος με την πόλη μας, με τους κατοίκους της, με την ελευθερία του τόπου μας. Σ’ αυτόν ακουμπάμε και σήμερα και τον παρακαλούμε να μας δώσει φρόνημα ανδρείας όπως εκείνος, να αγωνιζόμαστε για τα δικαιώματα του Θεού και για τα δίκαια της πατρίδος μας. Τον παρακαλούμε, ακόμη, με τις θερμότατες πρεσβείες του να μας λυτρώσει από τη λοιμική αυτή ασθένεια, να χαρίσει την πολυπόθητη θεραπεία στους ασθενείς μας, να ενισχύσει τους γιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων μας, να μας χαρίσει την υγεία της ψυχής και του σώματος και να μας αξιώσει της ουρανίου βασιλείας”, **γράφει, μεταξύ άλλων, ο Σεβασμιώτατος για την τιμή του Αγίου στην πόλη της Καστοριάς.**

Αναφερόμενος στον φετινό ιδιαίτερο εορτασμό εξαιτίας της πανδημίας, ο Μητροπολίτης κ. Σεραφείμ, γράφει:

“Δεν θα τον λιτανεύσουμε σήμερα στους δρόμους της πόλεώς μας. Δεν θα έχουμε, ακόμη, τη δυνατότητα να προσκυνήσουμε την αγία του εικόνα και τα χαριτόβρυτα λείψανά του. Δεν θα ζήσουμε από κοντά το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας που τόσο βλασφημείται και συκοφαντείται στις μέρες μας. Κι όλα αυτά από την παρουσία της λοιμικής ασθενείας... Βλέπετε, αδελφοί μου αγαπητοί, πως για όλα ευθύνεται η Εκκλησία και πληρώνει πάντοτε ένα βαρύ τίμημα. Εκείνος, όμως, μας υπόσχεται πως θα είναι μαζί μας, θα παραμένει πάντοτε φρουρός ανύστακτος της βυζαντινής πόλης μας και της ακριτικής επαρχίας μας και θα μας γεμίζει πάντοτε με θάρρος και αισιοδοξία”.

ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ:

Εγκωμιάζοντας ο Μέγας Βασίλειος τον Άγιο Μάρτυρα Βαρλάαμ, ο οποίος μαρτύρησε το 304 μ.Χ. στην Αντιόχεια, λέγει και τα εξής : «Τέτοιος υπήρξε και ο στρατιώτης, ο οποίος σήμερα εξυμνείται από ημάς. Εθεώρει τους βασανισμούς ευφροσύνην. Ενόμιζε τα μαστίγια να τον κτυπούν ωσάν ρόδα. Ωσάν βέλη απέκρουε τας κακοποιήσεις της ασεβείας, και ως σκιαν καπνού ελογάριαζε την οργήν των δικαστικών. Περιφρονούσε τα εξαγριωμένα τάγματα των δορυφόρων. Εχόρευεν εις τους κινδύνους, ωσάν να επρόκειτο δια στεφάνωμα. Ευφραίνετο δια τα κτυπήματα, ωσάν δια τας τιμάς. Εσκιρτούσεν από χαράν δια τας φοβερωτέρας τιμωρίας, ωσάν δια τα λαμπρότερα βραβεία. Επεριφρονούσε τα ξίφη που έβγαιναν από τας θήκας. Εδέχετο τα χέρια των βασανιστών, ωσάν να ήταν μαλακώτερα από κηρί. Εδέχετο τον βασανισμόν εις το ξύλον, ωσάν σωτηρίαν. Ευχαριστείτο με το κλείσιμον εις την φυλακήν, ωσάν να εκλείετο εις λιβάδια. Ευχαριστείτο με τα βασανιστήρια

επινοήματα, ωσάν με ποικιλίαν από άνθη»[1].

Ένας τέτοιος στρατιώτης, σαν τον Άγιο Μάρτυρα Βαρλαάμ, ήταν και ο Άγιος Μεγαλομάρτυρας Μηνάς ο θαυματουργός, του οποίου τη μνήμη εορτάζουμε και πανηγυρίζουμε σήμερα.

Στρατιώτης που περιφρονούσε τα τάγματα των δορυφόρων.

Στρατιώτης που σκιρτούσε από χαρά μπροστά στις φοβερές τιμωρίες.

Αγωνιστής της πίστεως που περιφρονούσε τα ξίφη που έβγαιναν από τα χέρια των βασανιστών.

Αγωνιστής που χαιρόταν με τα βασανιστικά επινοήματα, σαν να είχε μπροστά του ποικιλία από λουλούδια, για να χρησιμοποιήσω και πάλι τους λόγους του Μεγάλου Βασιλείου.

Στρατιώτης Χριστού και της Καστοριάς πολιούχος πανεύφημος.

Έφορος των Ορθοδόξων, των Αγαρηνών κλονισμός και της στρατείας των Ελλήνων υπέρμαχος.

Επιπλέον, για το ορθόδοξο γένος μας και για εκείνους που τιμούν τη μνήμη του και προσφεύγουν στη μαρτυρική του πρεσβεία, είναι ακέστωρ των ασθενούντων, των κωφαλάλων σωτήρ, των στρατευομένων η βοήθεια, η καθαίρεση των τυράννων και των Ορθοδόξων το στήριγμα.

Σήμερα, λοιπόν, που εορτάζουμε τη μνήμη του με τα όσα θλιβερά συμβαίνουν στον τόπο μας από την παρουσία της λοιμικής επιδημίας, θα ήθελα, όπως κάνω κάθε χρόνο, να μεταφέρω στην αγάπη σας ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα του αγίου μας, προκειμένου να το έχουμε σαν δικό μας πρότυπο στη ζωή και τη διακονία μας. Άλλωστε, ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας προτρέπει πως «εάν κάποιος θέλει να επαινεί μάρτυρες, ας μιμείται τους μάρτυρες. Εάν κάποιος θέλει να εγκωμιάζει τους αθλητές της ευσεβείας, ας μιμείται τον κόπο εκείνου»[2]. Χαρακτηριστικό γνώρισμα, λοιπόν, των αγίων μας, αλλά και του Αγίου Μηνά, ήταν η γενναιοψυχία. Στο πρόσωπό τους βρίσκει πλήρη εφαρμογή ο μακαρισμός του Χριστού : «Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης, ότι αυτών εστίν η βασιλεία των ουρανών»[3].

Πρώτον, η δίωξη των πιστών απλώνεται σε όλους τους ιστορικούς και γεωγραφικούς χώρους και αντιμετωπίζεται από τους πιστούς που θέλουν να ζουν με συνέπεια και χωρίς συμβιβασμούς τη χριστιανική ζωή. Τότε οι διωγμοί γίνονταν με όπλα, σήμερα γίνονται με τον χλευασμό, την ειρωνεία, τη συκοφαντία, την περιφρόνηση και τον παραμερισμό των πιστών. Και τότε και σήμερα έχουμε τη

σπίλωση της αξιοπρεπείας τους , τη διαστροφή των προθέσεών τους, τον διασυρμό του ονόματός Του. Τότε μηχανεύονταν φρικτές τιμωρίες που άρχιζαν από μικρή κλίμακα, προκειμένου οι αγωνιζόμενοι να νικηθούν και να γίνει αισχρή η ήττα τους και κορυφώνονταν με μεγάλες τιμωρίες. Και σήμερα, όμως, οι εφευρέτες των τιμωριών των δικαίων ανθρώπων είναι ανεξάντλητοι στους τρόπους, προκειμένου να πτοήσουν τον δίκαιο και να κάμψουν τη σταθερότητά του. Πόση μελάνη χρησιμοποιείται καθημερινά, προκειμένου «να καταδυναστεύσωμεν τον δίκαιον, μη φεισώμεθα της οσιότητος αυτού»[4];

Επομένως, ο μακαρισμός του Χριστού «μακάριοι οι δεδιωγμένοι…» αναφέρεται σε εκείνους που μένουν σταθεροί στο καθήκον τους, αμετακίνητοι στη γραμμή της δικαιοσύνης, προσηλωμένοι στον νόμο του Θεού.

Είναι αυτοί που διαθέτουν ανδρεία, γενναιότητα ψυχής, ακατάβλητο φρόνημα.

Είναι οι βράχοι της αρετής και της τιμιότητος.

Είναι εκείνοι που προτιμούν να διωχθούν, να αδικηθούν, να υποστούν θυσίες, να δώσουν ακόμη και αυτήν τη ζωή τους, παρά να ενεργήσουν ενάντια στη συνείδησή τους και να απομακρυνθούν από το θέλημα του Θεού. Πόσα μας διηγείται η εκκλησιαστική μας ιστορία για τους καλλινίκους αγίους μάρτυρες, για τους νεομάρτυρες κατά τον καιρό της δουλείας, για τους αγίους επισκόπους και τους πρεσβυτέρους που σήκωσαν στους ώμους τους τον βαρύ σταυρό του μαρτυρίου και της ομολογίας, ανέβηκαν μαζί με τον Χριστό τον φρικτό Γολγοθά και έφτασαν έτσι στην Ανάσταση και στη Βασιλεία των Ουρανών! Συκοφαντίες, σταυρούς και δοκιμασίες υπέμειναν αδιαμαρτύρητα ο Άγιος Νεκτάριος, ο Άγιος Λουκάς ο ιατρός, ο νεοφανής Επίσκοπος της Εδέσσης Καλλίνικος και όλη η χορεία των αγίων μας. Αυτόν τον διωγμό και το φρικτό μαρτύριο υπέμεινε καρτερικά και ο θαυματουργός Άγιος Μηνάς.

Δεύτερον. Αξιοπρόσεκτη είναι και η αιτιολογία του μακαρισμού του Χριστού : «Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης». Μακάριοι για τον Χριστό δεν είναι όσοι διώκονται απλώς, αλλά όσοι διώκονται δια τον Κύριο. «Ένεκεν δικαιοσύνης» σημαίνει να αγωνίζεσαι για τον Χριστό, για τα δικαιώματα του Θεού, έχεις μπροστά σου το όραμα της Βασιλείας των Ουρανών. «Ένεκεν δικαιοσύνης» σημαίνει αγωνίζεσαι για την επικράτηση της Βασιλείας του Θεού, σύμφωνα με τον λόγο του Κυρίου : «ελθέτω η βασιλεία σου ως εν ουρανώ και επί της γης». Γι’ αυτό και η φράση «ένεκεν δικαιοσύνης» είναι προϋπόθεση της μακαριότητος και της εισόδου του κάθε Χριστιανού στην ατέρμονη Βασιλεία των Ουρανών.

Είναι αληθινή ευτυχία να διώκεται κανείς για τον Χριστό επειδή είναι τηρητής του

νόμου Του και της δικαιοσύνης Του. Και δικαιοσύνη δεν είναι τίποτα άλλο, παρά η αρετή, η φροντίδα για τους άλλους και η ευσέβεια, κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο[5]. Γι’ αυτό, αποκλείονται από την Βασιλεία των Ουρανών οι δειλοί, οι ηττοπαθείς, οι ανακόλουθοι, οι καιροσκόποι, οι υποχωρητικοί στις απαιτήσεις των άλλων με ταυτόχρονη θυσία των αρχών τους. Οι γενναίοι, όμως, είναι οι κληρονόμοι των αιωνίων αγαθών.

Έτσι, ο Ουρανός περιβάλλει με τη θεϊκή του δόξα τον διωκόμενο, όπως έγινε και με τον Πρωτομάρτυρα Στέφανο και ο αγωνοθέτης συμμαχεί με τον αγωνιστή, αφού καταγράφει το όνομά του εν βίβλω ζωής και το μνημόσυνό του παραμένει σε όλες τις γεννεές των ανθρώπων. Ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης μας τονίζει χαρακτηριστικά : «Ας μη δυσανασχετήσουμε λοιπόν, αδελφοί, όταν μας εκδιώκουν από τα γήινα. Αυτός που μετακινείται από εδώ, εγκαθίσταται στην ουράνια βασιλεία. Αυτά είναι τα δύο στοιχεία μέσα στη δημιουργία που έχουν ξεχωριστεί ως κατοικία της λογικής φύσης, η γη και ο ουρανός. Τόπος όσων έχουν λάβει τη ζωή της σάρκας είναι η γη, ο ουρανός είναι ο τόπος των ασωμάτων. Είναι, λοιπόν, ανάγκη να υπάρχει κάπου η ζωή μας· κι αν δεν μας διώξουν από τη γη, θα απομείνουμε οπωσδήποτε στη γη· αν φύγουμε από εδώ, θα μετοικήσουμε στον ουρανό. Βλέπεις που οδηγεί ο μακαρισμός; Σου προξενεί τόσο μεγάλο αγαθό με κάτι που φαίνεται λυπηρό»[6].

Διωγμένος, λοιπόν, ο Άγιος Μηνάς ένεκεν δικαιοσύνης.

Διωγμένοι οι άγιοι της Εκκλησίας μας.

Συκοφαντημένοι οι εκκλησιαστικοί ηγέτες τότε και σήμερα, ένεκεν δικαιοσύνης.

Παρέμειναν στην έπαλξη του καθήκοντος, σαν τις περήφανες λεύκες απέναντι στο ξεροβόρι της αμαρτίας, έτοιμες να σπάσουν παρά να λυγίσουν. Ανδρείες ψυχές και γενναίες έδωσαν και δίνουν με τη ζωή τους και την αγιοπνευματική τους εμπειρία το μήνυμα ότι «Χριστός χθες και σήμερον ο αυτός και εις τους αιώνας»[7]. Αυτός είναι η αρχή και το τέλος, η ζωή και η ανάσταση και το φως των ανθρώπων. Ο Χριστός, λοιπόν, είναι το μήνυμα του Αγίου Μηνά σήμερα, ο Χριστός στη δική μας ζωή και στη δική μας διακονία.

Ο Άγιος Μηνάς είναι συνδεδεμένος με την πόλη μας, με τους κατοίκους της, με την ελευθερία του τόπου μας.

Είναι ο θαυματουργός καβαλάρης που μας χάρισε την ελευθερία πριν από 108 χρόνια.

Είναι αυτός που προΐσταται στη ζωή μας.

Σ’ αυτόν καταφεύγουμε στα λυπηρά και στα ευχάριστα.

Είναι αυτός που ξενοπρεπώς θαυματουργεί καθημερινά, θεραπεύει νοσούντες, ελευθερώνει πόλεις και βρίσκεται για όλους βοηθός ετοιμότατος[8].

Σ’ αυτόν ακουμπάμε και σήμερα και τον παρακαλούμε να μας δώσει φρόνημα ανδρείας όπως εκείνος, να αγωνιζόμαστε για τα δικαιώματα του Θεού και για τα δίκαια της πατρίδος μας.

Τον παρακαλούμε, ακόμη, με τις θερμότατες πρεσβείες του να μας λυτρώσει από τη λοιμική αυτή ασθένεια, να χαρίσει την πολυπόθητη θεραπεία στους ασθενείς μας, να ενισχύσει τους γιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων μας, να μας χαρίσει την υγεία της ψυχής και του σώματος και να μας αξιώσει της ουρανίου βασιλείας.

Δεν θα τον λιτανεύσουμε σήμερα στους δρόμους της πόλεώς μας. Δεν θα έχουμε, ακόμη, τη δυνατότητα να προσκυνήσουμε την αγία του εικόνα και τα χαριτόβρυτα λείψανά του. Δεν θα ζήσουμε από κοντά το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας που τόσο βλασφημείται και συκοφαντείται στις μέρες μας. Κι όλα αυτά από την παρουσία της λοιμικής ασθενείας… Βλέπετε, αδελφοί μου αγαπητοί, πως για όλα ευθύνεται η Εκκλησία και πληρώνει πάντοτε ένα βαρύ τίμημα. Εκείνος, όμως, μας υπόσχεται πως θα είναι μαζί μας, θα παραμένει πάντοτε φρουρός ανύστακτος της βυζαντινής πόλης μας και της ακριτικής επαρχίας μας και θα μας γεμίζει πάντοτε με θάρρος και αισιοδοξία.

Θάρρος , μας λέγει και σήμερα.

Θάρρος, μπροστά στην εγκατάλειψη της πόλεώς μας.

Θάρρος, μπροστά στα μέλλοντα συμβαίνειν.

«Αναστήτω ο Θεός, και διασκορπισθήτωσαν οι εχθροί αυτού, και φυγέτωσαν από προσώπου αυτού οι μισούντες αυτόν»[9].

«Μαρτύρων ακροθίνιον, κινδυνευόντων ρύστα, παραδόξων έργων αυτουργέ και θησαυρέ της χάριτος»[10], Μεγαλομάρτυς Μηνά θαυματουργέ, μη παύση πρεσβεύων υπέρ των πίστει τιμώντων την μακαρίαν σου άθλησιν.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

[1] Μέγας Βασίλειος, Ὁμιλία εἰς Βαρλαάμ τόν μάρτυρα, ΕΠΕ 7,243.

[2] Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Ἐγκώμιον εἰς τόν Ἅγιον Μάρτυρα Βαρλαάμ, ΕΠΕ 37,245.

[3] Μτθ. 5,12.

[4] Ἀνάγνωσμα Ἑσπερινοῦ Ἀκολουθίας Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Σεραφείμ.

[5] Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Ὁμιλία ΙΕ’ εἰς τό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ΕΠΕ 9,481.

[6] «Μὴ οὖν ἀχθεσθῶμεν, ἀδελφοὶ, τῶν γηΐνων ἀπελαυνόμενοι. Ὁ γὰρ ἐντεῦθεν μεταστὰς, ἐν τοῖς κατ’ οὐρανὸν βασιλείοις αὐλίζεται. Δύο ταῦτά ἐστι στοιχεῖα ἐν τῇ τῶν ὄντων κτίσει, πρὸς διαγωγὴν τῆς λογικῆς φύσεως μεμερισμένα, ἡ γῆ τε καὶ ὁ οὐρανός. Τόπος τῶν διὰ σαρκὸς εἰληχότων τὴν ζωὴν, ἡ γῆ· ὁ δὲ οὐρανὸς τῶν ἀσωμάτων. Ἀνάγκη τοίνυν πάντως εἶναί που τὴν ἡμετέραν ζωὴν, ἐὰν μὴ διωχθῶμεν ἀπὸ τῆς γῆς, τῇ γῇ πάντως ἐναπομένομεν· ἐὰν ἐντεῦθεν ἀπέλθωμεν, ἐπὶ τὸν οὐρανὸν μετοικισθησόμεθα. Ὁρᾷς εἰς ὅ τι φέρει ὁ μακαρισμὸς διὰ τοῦ δοκοῦντος λυπηροῦ τοῦ τοσούτου σοι ἀγαθοῦ γινόμενος πρόξενος; Ὅπερ νοήσας, φησὶ καὶ ὁ Ἀπόστολος, ὅτι Πᾶσα παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι’ αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης» – Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, Λόγος Η’ εἰς τούς Μακαρισμούς, ΕΠΕ 8,283-285.

[7] Ἑβρ. 13,8.

[8] Ἀπόστιχο Ἑσπερινοῦ ἑορτῆς Ἁγίου Μηνᾶ.

[9] Ψλμ. 67,1.

[10] πρβλ. Δοξαστικό Ἀποστίχων Ἑσπερινοῦ ἑορτῆς Ἁγίου Μηνᾶ.